

ชื่อเรื่อง **การค้นคว้าแบบอิสระ** การปฏิบัติของอาสาสมัครมาลาเรียในตำบลเมืองนะ
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน **นางสิริมนต์ แสนคำวงศ์**

ปริญญา **พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลชุมชน)**

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อะเคื้อ อุมหเลขกะ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาดา เหลืองอากาศพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

โรคมาลาเรียเป็นโรคที่เป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุขที่ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยและครอบครัว การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติของอาสาสมัครมาลาเรีย (อมม.) ในการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียกลุ่มตัวอย่างเป็น อมม. ที่ปฏิบัติงานในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียของ อมม. ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของสำนักควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของ อมม. และข้อมูลการปฏิบัติงานของ อมม. ซึ่งแบ่งการปฏิบัติเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเฝ้าระวังโรค ด้านการป้องกันและควบคุมโรค และด้านอื่นๆ รวบรวมข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าในด้านการเฝ้าระวังโรค อมม. ร้อยละ 76.8 รายงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบทันทีเมื่อพบผู้ป่วยที่สงสัยเป็นโรคมาลาเรียในพื้นที่ ร้อยละ 67.5 เจาะเลือดผู้ป่วยที่มีอาการใช้ร่วมกับมีประวัติค้างแรมในป่าหรือเดินทางมาจากพื้นที่ที่มีโรคมาลาเรีย ร้อยละ 65.1 แจ้งเจ้าหน้าที่ทุกครั้งเมื่อพบว่ามีอาการย้ายเข้ามาทำงานในพื้นที่ของแรงงานและแจ้งผู้นำชุมชนและประชาชนเมื่อพบแหล่งเพาะพันธุ์ยุงในชุมชน ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพบว่า อมม. ร้อยละ 86 ประสานงานกับประชาชนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานภาคสนามและ

แนะนำให้ประชาชนนำมุ้งมาชุบสารเคมี ร้อยละ 81.4 ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติงานมาลาเรียภาคสนามและแนะนำให้ประชาชนเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้มิดชิดเมื่อมีการพ่นสารเคมีที่บ้าน ด้านอื่นๆ พบว่า อम्म. ร้อยละ 90.7 แนะนำให้ผู้ป่วย/ผู้สงสัยว่าเป็นโรคมาลาเรียไปรับการรักษาต่อในสถานบริการสาธารณสุขใกล้บ้าน ร้อยละ 88.4 ปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีในการป้องกันโรคมาลาเรีย และร้อยละ 79.1 กระตุ้นประชาชนให้ร่วมณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจัดขึ้น ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ อम्म. คือ การสื่อสารไม่มีเวลาในการทำงาน ไม่มีพาหนะในการออกพื้นที่ ขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเจาะเลือด และไม่มีงบประมาณสนับสนุน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าควรมีการส่งเสริมการปฏิบัติและสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่ อम्म. อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ อम्म.สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Independent Study Title Practices of Malaria Volunteers in Mueang Na Subdistrict,
Chiang Dao District, Chiang Mai Province

Author Mrs. Sirimon Sankhumwong

Degree Master of Nursing Science (Community Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Akeau Unahalekhaka Advisor

Assistant Professor Suchada Lueang-a-pamong Co-advisor

ABSTRACT

Malaria is an important public health problem which seriously impacts patients and their families. This descriptive study aimed to determine practices of malaria volunteers (MVs) in prevention and control of malaria. The study sample was 43 MVs of Mueang Na subdistrict, Chiang Dao district, Chiang Mai province. The study tool was a questionnaire on practices in prevention and control of malaria of MVs constructed by the researcher based on the guidelines of the Bureau of Vector-borne Diseases, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. The questionnaire consisted of 2 parts: demographic data of MVs and practices of MVs, which included 3 aspects; disease surveillance, prevention and control and other related aspects. Data were collected in August, 2009 and analyzed using descriptive statistics.

The results of this study revealed that in disease surveillance aspect, 76.8% of MVs reported to health personnel when they found suspected malaria cases in their areas. Sixty-seven point five percent collected blood from patients who had a fever and a history of staying overnight in the forest or travelling from malaria endemic areas. Sixty-five point one percent reported to health personnel every time new laborers moved to live in their area and reported to community leaders and villagers when they found mosquito breeding places in the community. In prevention and control aspect, 86% of MVs collaborated with villagers to support health

personnel's field work and advised villagers to coat their mosquito nets with chemical substances. Eighty-one point four percent helped health personnel every time they conducted field work and advised villagers to gather their belongings when there was a chemical spraying in their houses. For other aspects, 90.7% of MVs advised patients or suspected malaria patients to receive treatment at the nearest health center. Eighty-eight point four percent behaved as a good role model and 79.1% encouraged villagers to participate in malaria prevention and control campaigns conducted by health personnel. The problems and obstacles in prevention and control practices of MVs were communication due to language barriers, no time to work, no transportation for field work, lack of instruments for blood collection and lack of budget.

The study results indicate that promoting practices and supporting necessary instruments for MVs should be continuously strengthened in order that they can practice more effectively.